

NIBIO

NORSK INSTITUTT FOR
BIOØKONOMI

Skjøtselplan for Hestasletta, Steigen kommune, Nordland

Oppfølging av tradisjonell slåttemark som utvalgt naturtype

NIBIO RAPPORT | VOL. 5 | NR. 164 | 2019

Pål Thorvaldsen

Avdeling for Kulturlandskap og Biomangfold
Divisjon for matproduksjon og samfunn

TITTEL/TITLE

Skjøtselplan for Hestasletta, Steigen kommune, Nordland - Oppfølging av tradisjonell slåttemark som utvalgt naturtype

FORFATTER(E)/AUTHOR(S)

Pål Thorvaldsen

DATO/DATE:	RAPPORT NR./ REPORT NO.:	TILGJENGELIGHET/AVAILABILITY:	PROSJEKTNR./PROJECT NO.:	SAKSNR./ARCHIVE NO.:
20.12.2019	5/164/2017	Åpen	51273	-
ISBN:	ISSN:	ANTALL SIDER/ NO. OF PAGES:	ANTALL VEDLEGG/ NO. OF APPENDICES:	
978-82-17-02475-0 (2. utgave)	2464-1162	17	1	

OPPDRAUGSIVER/EMPLOYER:

Fylkesmannen i Nordland

KONTAKTPERSON/CONTACT PERSON:

Anne Sofie Bråge Fjeldstad

STIKKORD:

Sjøtselsplan Hestasletta, slåttemark. Engeløya

FAGOMRÅDE/FIELD OF WORK:

Kulturlandskap og biomangfold

SAMMENDRAG/SUMMARY:

Naturtypen artsrik slåttemark er sterkt trua ifølge Norsk rødliste for naturtyper, og ble i 2011 utvalgt naturtype (UN) med en viss beskyttelse gjennom lov om Naturmangfold. På oppdrag for Fylkesmannen i Nordland fikk NIBIO Tjøtta, i 2019 i oppdrag å utforme skjøtselplanen for de(n) 3.7 daa store slåttemarka på Hestasletta i Steigen kommune. Slåtteeenga har verdi A. Skjøtselplanprosessen har bestått av feltbefaring, gjennomgang av de biologiske kvalitetene i lokaliteten samt vurdering av dagens skjøtsel og eventuelt restaureringsbehov. Skjøtselplanen er utarbeidet i nært samarbeid med grunneier/ og eller bruker og oppdragsgiver.

FYLKE	Nordland
KOMMUNE	Steigen
STED/LOKALITET	Hestasletta
GÅRD/BRUK	Prestegården

GODKJENT /APPROVED

Anders Nilsen

NAVN/NAME

PROSJEKTLEDER /PROJECT LEADER

Pål Thorvaldsen

NAVN/NAME

NIBIONORSK INSTITUTT FOR
BIOØKONOMI

Forord

Utarbeidelse av skjøtselsplanen for Hestasletta i Steigen kommune er utført på oppdrag fra Fylkesmannen i Nordland. Skjøtselsplanen gir faglig funderte anbefalinger for restaurering og skjøtsel av den trua naturtypen slåttemark, og er i samsvar med handlingsplanen for Utvalgt naturtype slåttemark. Den baserer seg på feltbefaring og intervjuer med slåttekar.

Rapporten er delt inn i to hoveddeler. Første del gir en kort beskrivelse av slåttemark i Nord-Norge. Andre del er rettet mot den som skal utføre skjøtsel og forvaltningen, og omhandler naturgrunnlaget og dagens drift i området, samt beskrivelsen av konkrete restaurerings- og skjøtselstiltak innenfor lokalitetene.

Som vedlegg finnes en beskrivelse av de verdifulle naturtypene som inngår i drifta. Den genererer i hovedsak informasjon rettet inn mot forvaltning, inkludert søkbare egenskaper for området i Miljødirektoratets naturbase.

Til skjøtselsplanen følger et veiledningshefte¹ om slåttemark utarbeidet av Miljødirektoratet, samt Bondens kulturmarksflora for Midt-Norge utarbeidet av Bolette Bele og Ann Norderhaug, NIBIO.

Undertegnede takker Harald Larsen og Fylkesmannen i Nordland for oppdraget.

Tjøtta, 20.12.19

Pål Thorvaldsen

---

¹ For sesongen 2018 finnes dette som utkast

Innhold

1 Slåttemark i Nord-Norge.....	5
2 Skjøtselsplan for Hestasletta.....	8
2.1 Innledning.....	9
2.2 Hensyn og prioriteringer	9
2.3 Tradisjonell og nåværende drift	9
2.4 Aktuelle erfaringer med skjøtselen	10
2.5 Artsmangfold og eventuelle observerte endringer	10
2.6 Evaluering/vurdering av pågående skjøtselen	10
2.7 Mål for verdifull slåttemark.....	12
2.8 Restaureringstiltak (engangstiltak eller tiltak som gjennomføres over en avgrensa periode).....	12
2.9 Skjøtselstiltak (tiltak som gjentas årlig).....	12
2.9.1 Slått	12
2.9.2 Beiting	14
2.9.3 Andre aktuelle skjøtselstiltak.....	14
2.10 Oppfølging av skjøtselsplanen.....	15
2.11 Bilder fra lokaliteten(e)	15
Vedlegg	17
Lokalitetsbeskrivelse i Naturbase.....	17
Lokalitetsbeskrivelse i Naturbase; artsliste.....	20
Tiltakslogg, grunneiers notater	22
Overvåkning, log	23

1 Slåttemark i Nord-Norge

Tradisjonelle slåttemarker er naturenger i inn- og utmark med ville plantearter, som har blitt slått for å skaffe vinterfôr til husdyra. Slåttemarkene ble gjerne slått seint i sesongen, etter at de fleste plantene hadde blomstra og satt frø. De er ofte overflatelydda for stein, men har i mindre grad vært oppdyrket og tilsådd i seinere tid, og er ikke- eller i liten grad gjødsla med tilført husdyr- og kunstgjødsl. Slåttemarkene har tradisjonelt vært høstbeita og kanskje også vårbeita. Hvordan slåttemarkene har vært skjøttet varierer imidlertid fra sted til sted.

Slåttemarkene er ofte urterike (blomsterrike), og omtales gjerne som «blomsterenger». De huser også ofte et stort mangfold av insekter. Artssammensetningen i slåttemarkene kan variere mye blant annet avhengig av klimaet. Variasjonen i slåttemarksfloraen er stor fra nord til sør og fra kyst til innland i Nord-Norge. Forskjeller i fuktighetsforhold og kalkinnhold i marka påvirker også artssammensetningen sterkt.

Vanlige plantearter i tørre-friske enger er gras og halvgras som engkvein, rødsvingel, gulaks, bakkefrytle, bleikstarr og urter som for eksempel blåklokke, ryllik, følblom, småengkall, hvitmaure, fuglevikke, engsyre, harerug, engsoleie, marikåpe-arter, i høyereliggende områder også snøsøte. I Nordland og Troms er også rødknapp og prestekrage vanlige innslag i tørre slåttemarker, mens silkenellik kan komme inn i Øst-Finnmark.

Slåttemark på Svebakken i Hemnes kommune i Nordland som representerer en tørr-frisk engutforming. Bildet t.h. viser småengkall som gjerne vokser i slike enger.

Foto t.v. Annette Bär og t.h. Ellen Svalheim.

I litt kalkholdige områder kan man finne gras som dunhavre, og i de sørlige delene av Nord-Norge også hjertegras. Ellers på kalk vokser urter som gjeldkarve, fjellflokk, vill-løk, vill-lin, fjellfrøstjerne, gulmaure, (fjell)bakkestjerne, ulike marinøkler og orkideer. Noen av disse står på den norske rødlisten (og er truet) (www.artsdatbanken.no).

I litt fuktigere eng finnes arter som sølvbunke, jåblom, ballblom, skogstorkenebb, rød jonsokblom, marikåper, sibirgrasløk og hvitbladtistel. I fuktigere enger i Finnmark kan man finne østlige arter, foruten silkenellik som nevnt over også finnmarksfrøstjerne, storveronika og russekjeks.

Slåttemark på Kvanndalen i Rana kommune i Nordland. Bilde t.h. viser ballblom som er et vanlig innslag i litt fuktigere eng ved siden av arter som sølvbunke, jåblom, og skogstorkenebb.

Foto t.v. Annette Bär, t.h. Ellen Svalheim.

Slåttemark med silkenellik i Anopset i Porsanger kommune i Finnmark. Bilde t.h viser nærbilde av silkenellik som er en østlig art og stedvis vokser i slåttemarkene i Finnmark.

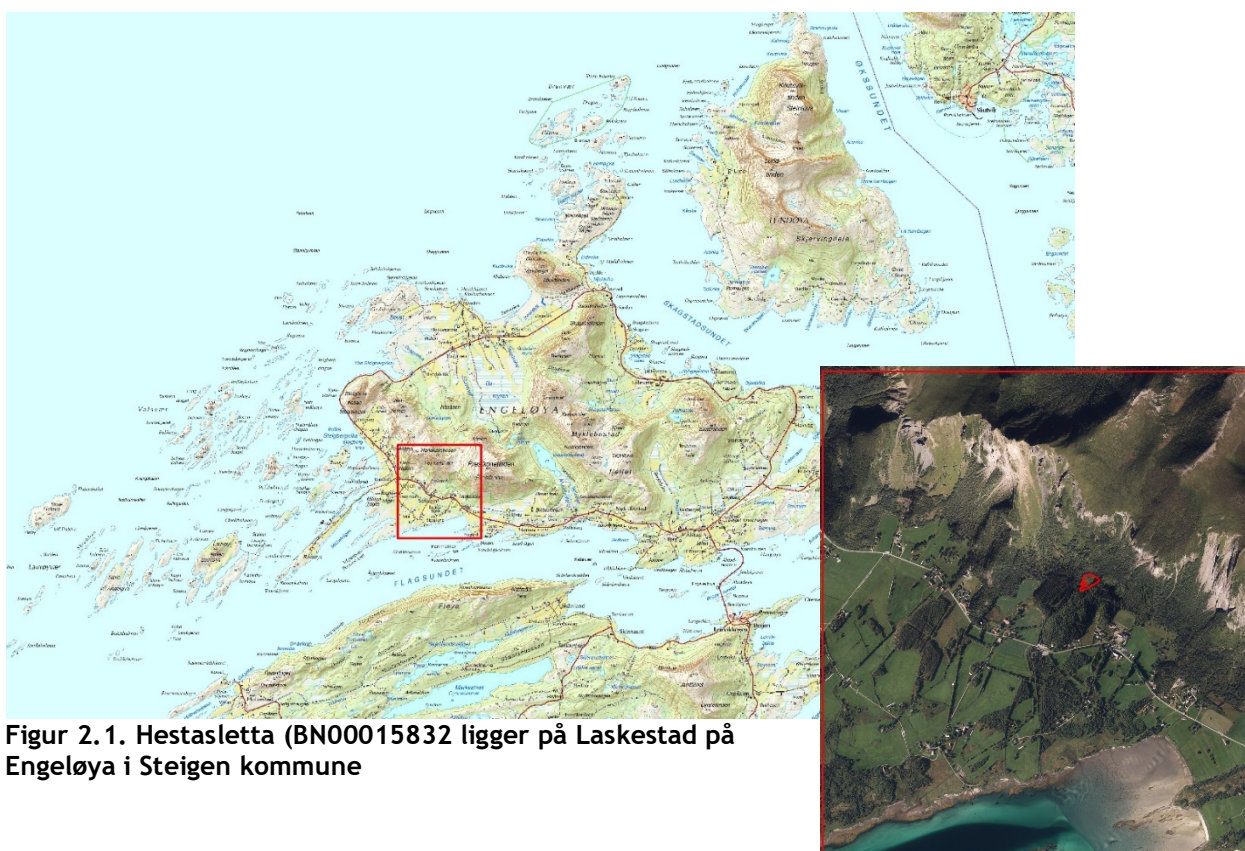
Begge foto Ingrid Golten.

Hvis slåtteeenger blir liggende brakk, blir engene gjerne dominert av noen få, høyvokste arter. Hundekjeks, skogstorkenebb, marikåper og mjødurter er typisk, men også tromsøpalme kan komme inn. I innlandet er store felt av geitrams vanlig der drifta har opphørt, før busker og trær overtar i en senere fase av gjengroingen.

Mange gamle slåttemarker brukes i dag til beite eller er grodd igjen. «Tradisjonelle» slåttemarker har derfor blitt svært sjeldne og det er spesielt viktig at gjenværende slåttemarker holdes i hevd. Generelle restaurerings- og skjøtselstiltak er omtalt i veiledningsheftet, og konkrete råd for skjøtsel av din lokalitet beskrives i denne skjøtelsesplanen. Nærmere omtale av ulike plantearter fra engene finnes i Bondens kulturmarksflora for Nord-Norge (Bele, Norderhaug, Alm & Vange 2014). Mye av denne teksten om slåttemark i Nord-Norge er hentet fra den.

2 Skjøtselsplan for Hestasletta

GRUNNEIER: Opplysningsvesnets fond		ANSVAR SKJØTSEL: Harald Larsen	LOKALITETSVERDI I NATURBASE ² : A
DATO UTARBEIDING AV 1.SKJØTSELSPLAN: 01.12.2019		DATO BEFARING (1.SKJ.PL.): 15.06.2019	
KONTAKT MED BRUKER (TELEFON, BEFARING, EPOST MM): Telefon og epost.			
1.SKJØTSELSPLAN UTFORMET AV : Pål Thorvaldsen			FIRMA: NIBIO
UTM SONE LOKALITET(ER): 33 N	NORD: 67,92918°N	ØST: 15,01731°E	GNR./BNR.: 74/1
NÅVÆRENDE AREAL PÅ SKJØTSELSPLAN- /NATURBASE LOKALITET: 3.7 daa		DEL AV VERNEOMRÅDE: Ja Naturreservat	DEL AV UTVALGT KULTURLANDSKAP: Engeløya

Figur 2.1. Hestasletta (BN00015832 ligger på Laskestad på Engeløya i Steigen kommune

² Verdisettingen er definert etter DN Håndbok 13 (Direktoratet for naturforvaltning 2007), og faktaark for slåttemark, utformet av Ellen Svalheim (Svalheim 2014).

2.1 Innledning

Hestasletta (figur 2.2) ligger sørvendt til i lia ovafor Laskestad på Engeløya i Steigen kommune i Nordland. Beliggenheten er innenfor klart oseanisk seksjon i mellomboreal vegetasjonssone. Berggrunnen består av middels til kalkrike bergarter. Hestasletta er en del av Prestegårdsskogen naturreservat opprettet i 2000 med formål om å bevare en av verdens nordligste hasselforekomster sammen med flere andre regionalt sjeldne arter. Lokaliteten ligger i et område rikt på kulturminner, der blant annet boplass og flere gravhauger på Laskestad vitner om langvarig brukshistorie. På bakgrunn av de store kultur- og jordbrukshistoriske kvalitetene ble hele Engeløya en del av ordningen Utvalgt Kulturlandskap i 2017.

Figur 2.2. Justert avgrensning av Hestasletta med BN ID: 00015832. Lokaliteten er 3.7 daa.

2.2 Hensyn og prioriteringer

Det er ingen arter eller forhold som tilsier spesielle hensyn i lokaliteten. De biologiske verdiene knyttet til den rike soppfaunaen i lokaliteten bør likevel følges opp og etter hvert dokumenteres mer presist.

2.3 Tradisjonell og nåværende drift

Hestasletta ligger i Prestegårdsskogen naturreservat og all skjøtsel gjennomføres i regi av Fylkesmannen i Nordland med innleid slåttekare. Hestasletta har vært brukt både som hestebeite og som beite til husdyr, men beiting opphørte allerede på 70-tallet. I lokaliteten inngår et mindre areal som ble ryddet for skog i 2016, og lokaliteten har siden vært under restaurering gjennom slått. De to første årene (2016 og 2017) ble det slått to ganger årlig, første gang i månedskiftet juni-juli og en måned seinere. De siste to åra blir det slått en gang årlig i slutten av juli. Graset blir tørket på bakken et par dager før det blir raket sammen og fjernet. Deler av lokaliteten brukes til friluftaktivitet på

skolen. Her er det bygd opp et lite leskur og noen sitteplasser rundt en bål plass. Det går også en sti gjennom lokaliteten. Beitedyr er ikke tilgjengelig.

2.4 Aktuelle erfaringer med skjøtselen

Slåtten i dag er tidkrevende og det brukes både ljå, kantklipper og tohjuls slåmaskin. Veien opp til lokaliteten er smal. Ljå og kantklipper brukes i de delene der det stikker opp stein og er ujamnt, mens i de andre delene benyttes tohjuls slåmaskin.

2.5 Artsmangfold og eventuelle observerte endringer

Lokaliteten klassifiseres til T32-4 (C4) Intermediær eng med klart hevdpreg, men det er også rikere deler med innslag av T32-7 (C20) Svakt kalkrik eng med klart hevdpreg. Deler av lokaliteten er noe fuktigere, spesielt inn mot bekk. De intermediære delene karakteriseres av arter som gulaks, engkvein, ryllik, engsoleie, rødsvingel. Lokaliteten framstår generelt som grasdominert og er relativt fattig på urter, både i antall og arter. Kun et fåtall av de urtene som framstår som karakterarter for seminaturlig eng (habitatspesifikke) har forekomst i lokaliteten. Av arter som er vanlige kan nevnes harerug, engsoleie, vanlig arve, engmarikåpe, grasstjerneblom og lifiol. I de rikere delene kommer arter som firblad (mot skog), rødknapp, kvitmaure og gjeldkarve inn. Det er også en del skogsarter som skogstjerne, hårfrytle og hengeveng og blåbær. I fuktige partier er det først og fremst mjøduert som dominerer. Det er litt oppsalg av osp i deler av lokaliteten, men dette vil gå ut ved slått.

I 2005 ble soppfloraen registrert på lokaliteten og det ble funnet 20 arter beitemarksopp og flere av disse sjeldne og rødlistet som f.eks. fiolett greinkøllesopp (VU), røykkøllesopp (NT), musserongvokssopp (NT), ravnerødspore (NT) og lillagrå rødspore (NT).

2.6 Evaluering/vurdering av pågående skjøtselen

OPPSUMMERENDE VURDERING	I HØY GRAD	IMIDDELS GRAD	I LITEN GRAD
Har skjøtselen vært tilfredsstillende for å oppnå målene,	X		
Bør skjøtselen endres for neste skjøtselsplanperiode (neste 5 år)?			x
Er det realistisk at lokaliteten holdes i hevd de neste 5 åra?	X		

Begrunnelse:

- Hestasletta er i god hevd og det er viktig at skjøtselen fortsetter på dagens nivå framover. De delene som er under restaurering etter rydding av skog og kratt synes å ha en tilfredsstillende utvikling. Lokaliteten er relativt artsfattig og grasdominert. Dette kan tyde på lokaliteten historisk sett har vært lengre i bruk som beitemark enn som slåttemark.
- Hestasletta ligger isolert til omgitt av skog. Potensialitet for tilførsel av nye arter via naturlig frøspredning synes derfor begrenset. Det hadde også vært fordelaktig med en kortvarig beiteperiode om høsten for å redusere etterveksten etter slått. Hvis dette lar seg gjøre er ungdyr av storfe å foretrekke framfor voksne dyr av storfe eller sau. Dette fordi sau beiter mer på urter enn

storfe og fordi tyngre storfe vil kunne gi tråkkaskader, spesielt ved beiting utover høsten. I tilfelle dette er praktisk gjennomførbart bør også skogsområdene bli inkludert i beitet, først og fremst for å gjenopprette en viss transport av frø fra andre arter via beitedyra og inn i lokaliteten. Det er noen engarter som potensielt kan finne voksested i slåttemark i lia oppover hasselskogen. Om det ikke lar seg gjøre med beite kan eventuelt frø tilføres lokaliteten manuelt fra nærliggende lokaliteter for å bedre artsmangfoldet.

- Observasjoner gjort i 2019 viser ganske høy produksjon i feltsjiktet og tydelig tendens til grasdominans over en stor del av enga. Dette tilsier at det er behov for å ta ut mer biomasse fra lokaliteten tidligere i sesongen for å få ned mengden av næringsstoffene i jorda, men også for å fremme lågvokste urter. Dette vil også gi økt forstyrrelse som kan være gunstig for rekruttering av nye planter av f.eks. rødknapp, blåklukke og kvitmaure fra frø. Samtidig kan tidligere slått være negativt for artsmangfoldet på lengre sikt. Slike negative effekter vil reduseres hvis man varierer slåttetidspunktet.
- De største biologiske verdiene i lokaliteten er knyttet til forekomst av beitemarksopp, og beiting har historisk sett vært viktig for lokaliteten. Det er derfor positivt om beiting kan reetableres i deler av året.
- Den sørlige og østlige delen av enga er i dag omkranset av en tett skogrand som med tid vil vokse seg høy og gi skygge inn i disse delene av lokaliteten, som er veldig smal. Dersom utviklingen fortsetter vil dette føre til mindre solinnstråling og endret artssammensetning i feltsjiktet i denne delen av lokaliteten. Det er derfor nødvendig å komme i gang med tynning langssetter denne skogranden for å opprettholde en god tilstand for slåttemarka fremover (figur 2.3).

Figur 2.3. Det er behov for noe tynning i skogen langs deler av lokaliteten, skravert med blått. Det skraverte arealet er 1.2 daa.

2.7 Mål for verdifull slåttemark

<p>HOVEDMÅL FOR LOKALITETEN(E):</p> <p>Hovedmål med skjøtselen er å opprettholde slåttemark som seminaturlig naturtype og det botaniske mangfoldet som finnes her. Dette innebærer at grasdominans bør reduseres og antall og andelen av urter i feltsjiktet bør økes.</p>
<p>EVENTUELLE SPESIFIKKE MÅL FOR DELOMRÅDER:</p> <p>Se til at de delene av lokaliteten som er i bruk til friluftsmål i skolen ikke øker i omfang og brer seg ut over de områdene som er i bruk i dag.</p>
<p>TILSTANDSMÅL FOR ENKELTE AV ARTENE:</p> <p>Forekomst av habitatspesifikke arter som rødknapp, grasstjerneblom, engsnelle, lifiol og kvitmaure bør opprettholdes eller aller helst økes. Forekomst av arter som er klassifisert som habitatspesifikke bør dessuten på sikt øke. Potensielle arter med regional forekomst er f.eks: nattfiol, prestekrage og ballblom. Oppslag osp bør holdes tilbake ved årlig slått.</p>

2.8 Restaureringstiltak (engangstiltak eller tiltak som gjennomføres over en avgrensa periode)

RESTAURERINGSTILTAK (KORT BESKRIVELSE, REDSKAPBRUK M.M.)	PRIORITERING (ÅR)	Kr/AREAL/ tid (DEL)OMRÅDE	TIDSROM (MND/UKE)
Tynning i kantsoner mot sør og øst og i ravine	2020-2022		April-mai

2.9 Skjøtselstiltak (tiltak som gjentas årlig)

2.9.1 Slått

SLÅTTETILTAK (KORT BESKRIVELSE, REDSKAPBRUK M.M.)	PRIORITERING (ÅR)	Kr/ AREAL/ tid (DEL)OMRÅDE	TIDSROM (MND/UKE)
Slått, bakketørring og fjerning av gras. Tidlig slått (første halvdel av juli) gjennomføres i partallsår (fra 2020), sein slått i oddetallsår (midten av august) fra 2021.			Partallsår: Første halvdel av juli
Slått, bakketørring og fjerning av gras. Sein slått (slutten av august) gjennomføres i partallsår fra 2020, tidlig slått (første halvdel av juli) i oddetallsår fra 2021.			Oddetallsår: Slutten av august

Areal (daa) av lokalitetens areal fordelt på ulike kategorier for slått (se fig 2.4):

Tung slått: bratt og/eller svært ujevnt terreng – ljå e.l.	Middels tung slått: for eksempel bratt, men jevnt terreng - tohjulstraktor mulig.	Lett slått: flatt og/eller jevnt terreng - bruk av 4-hjulstraktor mulig.	Restaurerings slått, tykk eng, gjengroingsarter, kratt, 2 ganger slått anbefales.
2,7	1.0		

- Om beiting ikke er mulig (se lenger ned) bør en vurdere behovet for håslått om veksten er god utover høsten i partallsår.

Generelt gjelder for skjøtselsslått (for forklaring se veiledningshefte):

- Slåtten bør skje etter at de fleste artene har blomstret og satt frø (som regel ikke før i siste halvdel av juli). Slåttetidspunktet vil variere fra år til år ut fra variasjoner i været og vekstsesongen. Følg derfor med på blomstring og frøsetting!
- Graset bakketørkes 2-3 dager før det fjernes fra området.
- Områdene kan slås med liten lett traktor med slåmaskin, tohjulsslåmaskin eller ljå, avhengig av bratthet. Kantklipper med senn kan benyttes på mindre areal der det er vanskelig å komme til med maskiner.
- Ikke bruk tunge maskiner, spesielt i de fuktige partiene, som kan påføre komprimering av jorda og kjøreskader.
- Unngå bruk av kunstgjødsel, gylle eller store mengder bløt husdyrgjødsel (se veileder).

Figur 2.4. Deler av lokaliteten (1.0 daa) kan slås med motorslåmaskin i en middels lett slått og er merket med hvitt i figuren. Det øvrige arealet slås delvis med ljå og delvis med kantklipper (2.7 daa).

2.9.2 Beiting

BEITETILTAK (KORT BESKRIVELSE, REDSKAPSBRUK M.M.)	TIDSROM (MND/UCHE)
Tiltak 1 Inngjerding av lokaliteten.	Når behov
Tiltak 2 Beite på etterveksten	Fra 15 august

Dersom det lar seg gjøre å etablere beiting i prestegårdskogen, og det fortsatt er ønskelig å videreføre Hestasletta som slåttemark, bør lokaliteten gjerdas inne. Dette gir mulighet til å styre beitetrykket og lengden på beiteperioden.

Generelt gjelder for beiting i slåttemark (for forklaring se veiledningshefte):

- Beiting er positivt for slåttemarka, og har vært tradisjon mange steder.
- Høstbeiting hindrer opphopning av daugras (som gir grønngjødsling) og letter spiringen neste vår.
- Beiting gir tråkkspor som frøplanter kan spire i.
- Hvis arealet vårbeites, blir slåttan seinere (da blomstring/frøsetting kommer seinere igang) - Unngå tilleggsføring inne på slåttemarka.
- Sett alltid dyrevelferden og førtilgangen i høysetet.
- Tunge storferaser bør ikke beite slåttemark (pga. tråkkskader).
- Slåttemark med rik vårblostring (f.eks. med tidligblostringende orkideer) bør ikke beites.
- Beit gjerne nærliggende skog, hagemark eller naturbeiter i sammenheng med slåttemarka. Det vil gi utveksling av frø og gener mellom ulike arealer.
- Isådde, fulldyrka kulturenger bør ikke beites sammen med slåttemarka. Dette for å hindre spredning av uønska arter inn i slåttemarka.

2.9.3 Andre aktuelle skjøtselstiltak

TILTAK (KORT BESKRIVELSE, REDSKAPSBRUK M.M.)	PRIORITERING (ÅR)	Kr/AREAL/ (DEL)OMRÅDE	TIDSROM (MND/UCHE)
Dersom beite ikke er mulig, bør tilførsel av frø fra habitatsspesifikke arter samlet inn regionalt vurderes. Foreløpig artsliste finnes i Miljødirektoratets kartleggingsinstruks for 2019. Av aktuelle arter kan småengkall, prestekrage, følblom, ballblom og tvesjeggveronika nevnes.	2021		

2.10 Oppfølging av skjøtelsesplanen

NESTE REVIDERING/EVALUERES ÅR:

2025

BEHOV FOR YTTERLIGERE REGISTRERING AV SPESIFIKKE NATURTYPER OG/ELLER ARTSGRUPPER:

Nei

GJENNOMFØRTE ELLER PÅBEGYNT TILTAK SOM ER FINANSIERT DE SISTE 5 ÅRA:

PERSON(-ER) SOM HAR ANSVAR FOR Å GJENNOMFØRE TILTAKENE I SKJØTSELSPLANEN:

2.11 Bilder fra lokaliteten(e)

Utsnitt mot Sør. 67° 55,736' N og 15° 1,005'.

Utsnitt mot nord 67° 55,758' N og 15° 1,040' E

Vedlegg

Lokalitetsbeskrivelse i Naturbase.

ID	BN00015832
Naturtype	Slåttemark
Utforming	Svak lågurtslåtteeeng
Verdi	Svært viktig
Utvalgt naturtype	Ja
Registreringsdato	15.06.2019
Hevdstatus	God
Forvaltningsplan	Nei
Forvaltningsavtale	Nei
Forvaltningsavtale Inngått	-
Forvaltningsavtale utløper	-
Verdi begrunnelse	Med forekomst av mange rødlistearter, deriblant er par sårbare arter, vil lokaliteten få verdi A - svært viktig.
Innledning	Hestasletta ble befart den 15.06.2019 i forbindelse med utarbeiding av skjøtselsplan for lokaliteten. I den forbindelse ble avgrensning justert og lokaliteten ble reklassifisert til Slåttemark. Verdisetting opprettholdes.
Beliggenhet og naturgrunnlag	Hestasletta ligger sørvendt til i lia ovafor Laskestad på Engeløya i Steigen kommune i Nordland. Beliggenheten er innenfor klart oseanisk seksjon i mellomboreal vegetasjonssone. Berggrunnen består av middels til kalkrike bergarter. Hestasletta er en del av Prestegårdsskogen naturreservat opprettet i 2000 med formål om å bevare en av verdens nordligste hasselforekomster sammen med flere andre regionalt sjeldne arter. Lokaliteten ligger i et område rikt på kulturminner, der blant annet boplass og flere gravhauger på Laskestad vitner om langvarig brukshistorie. På bakgrunn av de store kultur- og jordbrukshistoriske kvalitetene ble hele Engeløya en del av ordningen Utvalgt Kulturlandskap i 2019.
Naturtyper og utforminger	Lokaliteten klassifiseres til T32-4 (C4) Intermediær eng med klart hevdpreg, men det er også rikere deler med innslag av T32- 7 (C20) Svakt kalkrik eng med klart hevdpreg. Deler av lokaliteten er noe fuktigere, spesielt inn mot bekk. De intermediære delene karakteriseres av arter som gulaks, engkvein, ryllik, engsoleie, rødsvingel.

ID BNo0015832

Artsmangfold Lokaltiteten framstår generelt som grasdominert og er relativt fattig på urter, både i antall og arter. Kun et fåtall av de urtene som framstår som karakterarter for seminaturlig eng (habitatspesifikke) har forekomst i lokaliteten. Av arter som er vanlige kan nevnes harerug, engsoleie, vanlig arve, engmarikåpe, grasstjerneblom og lifiol. I de rikere delene kommer arter som firblad (mot skog), rødknapp, kvitmaure og gjeldkarve inn. Det er også en del skogsarter som skogstjerne, hårfrytle og hengeveng og blåbær. I fuktige partier er det først og fremst mjøddurt som dominerer. Det er litt oppsalg av osp i deler av lokaliteten, men dette vil gå ut ved slått. I 2005 ble soppfloraen registrert på lokaliteten og det ble funnet 20 arter beitemarksopp og flere av disse sjeldne og rødlistet som f.eks. fiolett greinkøllesopp (VU), røykkøllesopp (NT), musserongvokssopp (NT), ravnerødspore (NT) og lillagrå rødspore (NT).

Påvirkning Hestasletta benyttes aktivt av skolen på Laskestad til friluftsliv, og det går en tursti gjennom lokaliteten.

Fremmede arter Ingen registrert

Råd om skjøtsel og hensyn Hestasletta er i god hevd og det er viktig at skjøtselen fortsetter på dagens nivå framover. De delene som er under restaurering etter rydding av skog og kratt synes å ha en tilfredsstillende utvikling. Lokaliteten er relativt artsfattig og grasdominert. Dette kan tyde på lokaliteten historisk sett har vært lengre i bruk som beitemark enn som slåttemark. Hestasletta ligger isolert til omgitt av skog. Potensialitet for tilførsel av nye arter via naturlig frøspredning synes derfor begrenset. Det hadde også vært fordelaktig med en kortvarig beiteperiode om høsten for å redusere etterveksten etter slått. I tilfelle dette er praktisk gjennomførbart bør også skogsområdene bli inkludert i beitet, først og fremst for å gjenopprette en viss transport av frø fra andre arter via beitedyra og inn i lokaliteten. Det er noen engarter som potensielt kan finne voksested i slåttemark i lia oppover hasselskogen. Om det ikke lar seg gjøre med beite kan eventuelt frø tilføres lokaliteten manuelt fra nærliggende lokaliteter for å bedre arts mangfoldet. Observasjoner gjort i 2019 viser ganske høg produksjon i feltsjiktet og tydelig tendens til grasdominans over en stor del av enga. Dette tilsier at det er behov for å ta ut mer biomasse fra lokaliteten tidligere i sesongen for å få ned mengden av næringsstoffene i jorda, men også for å fremme lågvokste urter. Dette vil også gi økt forstyrrelse som kan være gunstig for rekruttering av nye planter av f.eks. rødknapp, blåklokke og kvitmaure fra frø. Samtidig kan tidligere slått være negativt for arts mangfoldet på lengre sikt. Slike negative effekter vil reduseres hvis man varierer slåttetidspunktet. De største biologiske verdiene i lokaliteten er knyttet til forekomst av beitemarksopp, og beiting har historisk sett vært viktig for lokaliteten. Det er derfor positivt om beiting kan reetableres i deler av året. Den sørlige og østlige delen av enga er i dag omkranset av en tett skogrand som med tid vil vokse seg høg og gi skygge inn i disse delene av lokaliteten, som er veldig smal. Dersom utviklingen fortsetter vil dette føre til mindre solinnstråling og endret artssammensetning i feltsjiktet i denne delen av lokaliteten. Det er derfor nødvendig å komme i gang med tynning langsetter denne skogranden for å opprettholde en god tilstand for slåttemarka framover.

ID BN00015832

Landskap Lokalteten ligger innenfor Prestegårdsskogen naturreservat.

Areal fra kartobjekt
(daa) 3,7

Kommuner 1848 (Steigen)

Kilder Gaarder, G. <http://www.miljofaglig-utredning.no/Oss/omoss.html#geir>
Fjeldstad, H. & Gaarder, G. 2003. Botaniske undersøkelser i Nordland 2002.
Resultater fra feltbefaringer. Miljøfaglig Utredning, rapport 2003:23. 51 s.
<http://www.borchbio.no/MFURapporter/MU03-23-NORDLAND-RESERVAT-BIOM.PDF>

Lokalitetsbeskrivelse i Naturbase; artsliste

Artsliste Hestasletta 15.06. 2019

Art	Vit navn	Registrert
Blåbær	<i>Vaccinium myrtillus</i>	2019
Blåklukke	<i>Campanula rotundifolia</i>	2019
Bringebær	<i>Rubus idaeus</i>	2019
Dunbjørk	<i>Betula pubescens ssp. pubescens</i>	2019
Engfrytle	<i>Luzula multiflora ssp. multiflora</i>	2019
Engkransmose	<i>Rhytidiadelphus squarrosus</i>	2019
Engkvein	<i>Agrostis capillaris</i>	2019
Engmarikåpe	<i>Alchemilla subcrenata</i>	2019
Engrapp	<i>Poa pratensis</i>	2019
Engsnelle	<i>Equisetum pratense</i>	2019
Engsoleie	<i>Ranunculus acris</i>	2019
Engsyre	<i>Rumex acetosa</i>	2019
Etasjemose	<i>Hylocomium splendens</i>	2019
Firblad	<i>Paris quadrifolia</i>	2019
Gjeldkarve	<i>Pimpinella saxifraga</i>	2019
Grasstjerneblom	<i>Stellaria graminea</i>	2019
Gulaks	<i>Anthoxanthum odoratum</i>	2019
Harerug	<i>Bistorta vivipara</i>	2019
Hengeveng	<i>Phegopteris connectilis</i>	2019
Hundekjeks	<i>Anthriscus sylvestris</i>	2019
Hårfrytle	<i>Luzula pilosa</i>	2019
Kvitkløver	<i>Trifolium repens</i>	2019
Legeveronika	<i>Veronica officinalis</i>	2019
Lifiol	<i>Viola canina montana</i>	2019
Løvetann	<i>Taraxacum spp.</i>	2019
Mjødurt	<i>Filipendula ulmaria</i>	2019
Osp	<i>Populus tremula</i>	2019
Ryllik	<i>Achillea millefolium</i>	2019
Rødknapp	<i>Knautia arvensis</i>	2019
Rødsvingel	<i>Festuca rubra</i>	2019
Seterfrytle	<i>Luzula multiflora frigida</i>	2019
Skogstjerne	<i>Trientalis europaea</i>	2019

Skogstorkenebb	<i>Geranium sylvaticum</i>	2019
Sølvbunke	<i>Deschampsia cespitosa ssp. cespitosa</i>	2019
Tepperot	<i>Potentilla erecta</i>	2019
Vanlig arve	<i>Cerastium fontanum</i>	2019

Tiltakslogg, grunneiers notater

[Her er det plass for grunneier å føre inn sine egne notater som gjelder gjennomføring av tiltakene.

Ved å ha slike notater samla, vil det være lettere å sammenstille erfaringene når planen skal revideres.

Husk å sett av nok plass/flere sider for dette.]

AREAL/DELOMRÅDE :	TYPE TILTAK (EKS SLÅTT, RYDDING, BEITING)	PERIODE	ANTALL DAGSVERK/ TIMER	ÅR
		[mnd./ dato/uke]		

Overvåkning, log

[I enkelte tilfelle kan f. eks grunneier/bruker ha interesse av/artskunnskap nok til å telle opp enkeltindivider av særskilte planter innen et avgrensa fast, område på noen få m² hver sesong. Dette kan være verdifull artsinfo å legge til rette for. Å fylle ut en slik tabell kan da være et (overvåknings)iltak som nevnes under 2.9.3:]

POSISJON/FELT:	ART	DATO	ANTALL INDIVIDER	ÅR

Norsk institutt for bioøkonomi (NIBIO) ble opprettet 1. juli 2015 som en fusjon av Bioforsk, Norsk institutt for landbruksøkonomisk forskning (NILF) og Norsk institutt for skog og landskap.

Bioøkonomi baserer seg på utnyttelse og forvaltning av biologiske ressurser fra jord og hav, fremfor en fossil økonomi som er basert på kull, olje og gass. NIBIO skal være nasjonalt ledende for utvikling av kunnskap om bioøkonomi.

Gjennom forskning og kunnskapsproduksjon skal instituttet bidra til matsikkerhet, bærekraftig ressursforvaltning, innovasjon og verdiskaping innenfor verdikjedene for mat, skog og andre biobaserte næringer. Instituttet skal levere forskning, forvaltningsstøtte og kunnskap til anvendelse i nasjonal beredskap, forvaltning, næringsliv og samfunnet for øvrig.

NIBIO er eid av Landbruks- og matdepartementet som et forvaltningsorgan med særskilte fullmakter og eget styre. Hovedkontoret er på Ås. Instituttet har flere regionale enheter og et avdelingskontor i Oslo.